

Smrtni žarki - povsem možni

Tesla velik izumitelj, a tudi človek

Ko je te dni po ne-
predvidnosti njegove že-
ne prišla v svet vest
o novem odkritju Niko-
kolaja Tesle, so vsi
skeptiki, češ, da nika-
kor ni verjetno, da je
vest o odkritju smrtnih
žarkov resnična. Drugi
so zopet trdili, da nima
odkritje praktičnega po-
mena, ker bi bilo tre-
ba za proizvodnjo smrtnih
žarkov postaviti ogromno električno
centralo.

Inž. L. Karpe ni tega mnenja in piše v »Prager Tagblatt«, da ima Teslovo odkritje stvarno podlago. Poročila iz Amerike trdijo, da je moglo s Teslovimi žarki uničiti 10.000 letal in cele armade in to na razdaljo več sto kilometrov. Zato je potreben top 50 milijonov voltov. Tesla je 11. julija ušakal 78. leto svojega življenja in je eden najpomembnejših raziskovalcev na električ. področju. Prav nič ne pretiravamo, ako štejemo Teslo med največje ljudi današnjega časa. Tesla ima na aktivni strani svojega dela 80 patentov. Ti zadevajo prenos energije, stroje na izmenični tok, visoko napetost, brezžično pisanje in krmarenje v daljavo ter radio sploh. Nikolaj Tesla je tudi plemeniti človek. On se ne trudi nič in dan in prenoči o svojih izumih, zato da bi obogatel. Prav nič se ne vznemirja, ko vidi, da z njegovimi izumi drugi bogatijo.

Vest o najnovejšem odkritju je po mnenju inž. Karpeja verjetna. Tok 20 milijonov voltov je on dosegel že leta 1899 v Koloradu; samo vprašanje denarja je, kako naj se pridobi tok 50 milj. voltov. Svojega odkritja noče Tesla izrabiti. Ni ga dal ameriškim Združenim državam, ki so postale zanj domovina, temveč Zvezi narodov, da bi onemogočila vojno. Ze leta 1919 je Teslo mučila misel, kako bi bilo mogoče preprečiti vojne. Tedaj je Tesla pisal: »Vojne ne bo mogoče preprečiti, dokler ne odpadejo njeni fizikalni vzroki, to je v prvi vrsti veličanska razdalja na zemlji. Ko odpravimo razdalje vseh vrst, bodo nekoga dne nastopili pogoji, ki bodo za vselej zagotovili mir. Kar danes potrebujemo, je to, da izločimo fantastične in prenapete ideale narodnega egoizma in ponosa, ki lahko vsak hip zavadejo svet v primitivno barbarstvo in vojno.«

Nikola Tesla se je rodil v Smiljanu kot sin pravoslavnega duhovnika in je torej Jugoslovian. Bil je zelo slabotne narave. Pri 14. letu bi ga bila kmalu ugrabila kolera. Z neverjetno energijo se je rešil posledice te bolezni. Njegov oče je želel, da bi sin postal duhovnik. Končno je vendar pristal na to, da se je sin posvetil tehniki in postal inženjer. Leta 1882 je dosegel prvi veliki uspeh. V Budimpešti je rešil vprašanje prenosa energije izmeničnega toka. Leta 1884 je postal Edisonov sodelavec.

Ako bo človeštvo njegov izum pametno izkoristilo, bo vojna v resnici nemogoča. Koliko denarja bi bilo s tem prihranjenega, koliko družin bi si lahko pripravilo udobnejše življenje in koliko strahota, ki je združena z vojno, bi si človeštvo prihranilo!

Mrlič izžareva „nekrobiotične“ žarke

V zvezi z različnimi pripovedkami, ki nastajajo ob smrti človeka — kakor n. pr. ta, da rajniki takoj po smrti za znamenje svojcem, da se je ločil od tega sveta — so nekateri znanstveniki pričeli proučevati vprašanje, ali nimajo te govorice tudi stvarne podlage? Učenci res niso mogli te domneve potrditi, pač pa se je raziskovalec posrečilo dognati, da človek ko umira, oddaja žarke, ki so jih nazvali smrtni žarke. Te žarke oddaja umirajoče telo, to je umirajoči organizem. Odkril jih je Lepeškin in jih nazval nekrobiotično izžarevanje. Nekros pomeni po grško smrt, bios tudi življenje. Torej nekrobiotično izžarevanje! Ali je mogoče, da je to izžarevanje smrtno in obnem življenjsko? To nasprotje v označbi tega pojasa si prav lahko razložimo. Izžarevanje ne prihaja ne od zdravega, ne živečega protoplazma, tudi ne od popolnoma mrtvega in razpadlega, temveč od organizma, ki pravkar umira in prehaja od življenja v smrt.

Izžarevanje mrtvega so dokazali s kemičnim postopkom. V bližino mrtvega so postavili kemikalije, na katerih je umirajoči protoplazma izžal spremembe. Ugotovili so tudi značaj in dolžino smrtnega izžarevanja. Dolžina tega se zlagla z nevidnim območjem ultravioletnih žarkov. To izžarevanje je po svojem bistvu sorodno življenjskemu izžarevanju, oziroma življenjskim žarkom, ki jih je odkril Gurvič. Gurvičevi žarki pospešujejo rast.

Ti življenjski žarki nastajajo tam, kjer celice odmirajo. Tako so jih pred kratkim odkrili v ranah. Če se okrog rane razdelijo številne celice in se rana celi, potem je treba to pripisovati izžarevanju umirajočih celic ob rani, ako iz umirajočih celic izvira izžarevanje. Splošno veljavni naravni zakon pravi: Če se pri kakem kemičnem procesu od A do B žarki vsrkavajo, se potem pri nasprotnem procesu od B do A žarki izžarevajo. Ko živčevje raste, vsrkava trajno iz svojega okolja žarke, ko pa razpade, mora svoje žarke oddajati temu okolju.

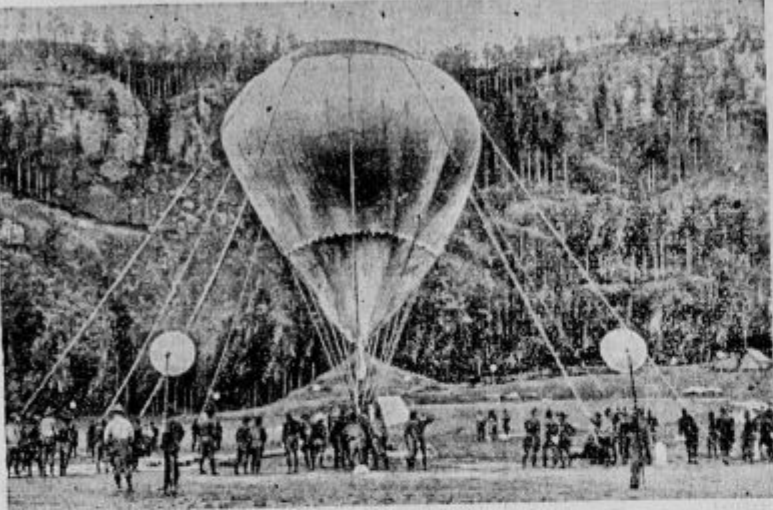
Po vsem tem niso smrtni žarki nič čudnega, temveč povsem naravni pojav. V načelu gre za isti pojav, kakor pri izžarevanju premoga. Iz peč izžareva senčna toplota, ki so jo vsrkali gozdovi v ogelni dobi.

Mussolini igra na madjarske gosli

Po nesreči madjarskega letala »Justice for Hungary« *(Pravica za Madjarsko) je Mussolini daroval Madjarom letalo »Giustizia per l'Ungharia« *(to pomeni prav tako: »Pravica za Madjarsko«). Madjari so mu zdaj v zahvalo poklonili prvovrstne gosli. Kakor znano, ne zna Mussolini ubirati samo političnih strun, temveč tudi resnične strune na goslih.**

Na ugodno vreme čakajo

Ameriški letalci, ki se pripravljajo na nov polet v stratosfero, so postavili svoje taborišče v dolini Moonlight, kjer čakajo ugodno vreme. Dvigali so se najprej s poskusnim balonom, ki ga vidimo na sliki, da bi ugotovili, kakšen je zračni pritisk.

Po valovih Donave široke ...

(Beleške iz popotnega dnevnika.)

Cesta je nastajala. Udarjali so krampi, hropela pljuča delavcev, vlekli so konji in ljudje. Cesta se je pojavljala... Deset in deset tisoč rok je kovalo v njo svoje žulje, svoje trpljenje, svoje življenje.

Tekla je cesta. Udarjali so krampi, omahovale roke, umirali tisoči. Morje jim je bilo hladno grob...

Deset in deset tisoč rok. Pa so se udajale skale, iz morja so rasla tla... cesta je tekla. Veličastna cesta se zdi zdaj, drzno narejena in vridko, ki jo gleda, ne pomisli, da je žrla ljudi.

»Da.« *je rekla Tea, »če jo sedaj gledamo, nam vstaja priznanje in čudenje v duši. In v mislih rečem: Umetniki so bili stari ljudje. Ali da je ta umetnost, ta veličina dela zahtevala nešteto strašnih dni, nešteto obupa in življenj, na to ne pomislimo...«*

Molčali smo, kakor pogobljeni v nekdanjost, ki je bila tam na obali in nas gledala molče...

Iz Golubačkega žrela smo pluli v klanec — prelaz.

Pred nami je dolg ta planinski klanec, skozi katerega se težko in žuboreč, sedaj zelo hitro, sedaj počasi, zvija ogromna masa donavske vode in to do Golubea pa do Kladova, v dolžini 90 kilometrov...

»Pripovedke podonavskih ljudstev pripovedujejo,« *je rekel Tein spremeljevalec, »da so bili tukaj nekakšni strašni velikani, ki so pretrgali Džerzap in razdvojili južne, Sibijske Karpatе od planin severozidne Srbije in pustili, da je*

vse Belo morje izteklo skozi ta predor ter tako zapustilo za seboj pusto dno, na katerem danes žive ljudje.

No, dasi ne bomo verjeli, da je to delo nekakšnih »velikanov«, moramo vseeno priznati veličansko silo, ki je to predrla. In kakšna je bila ta sila?

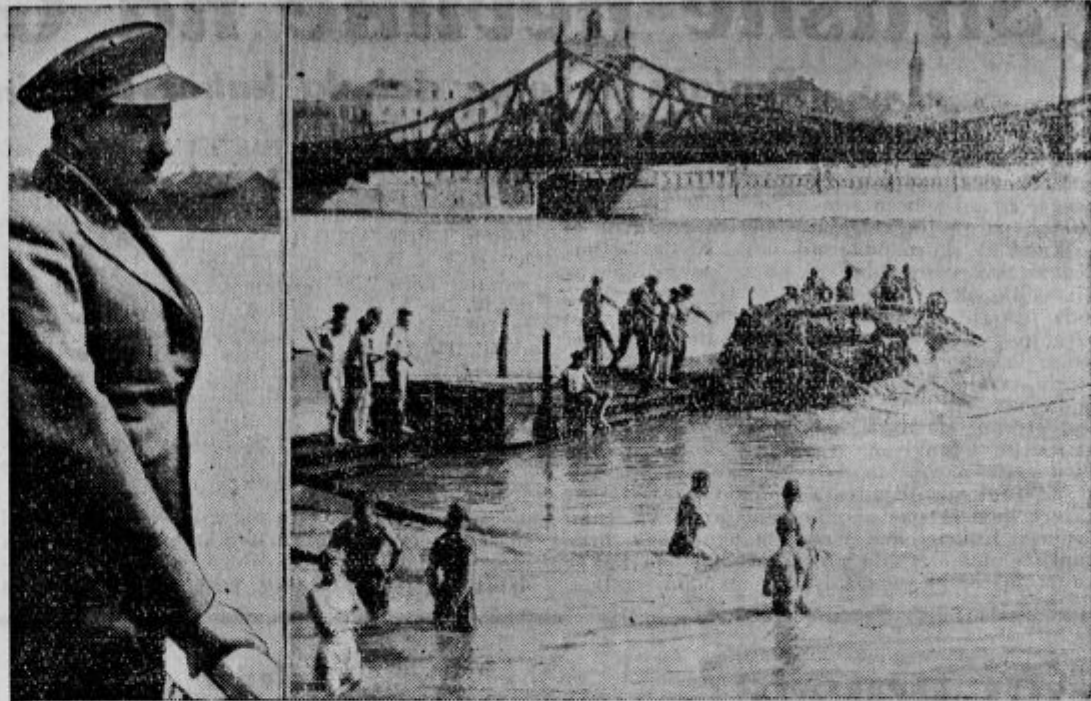
Ali je nekoč, v predzgodovinskih časih, silen naval morske vode sam sebi predrl pot skozi te klanec, skozi te ogromne bregove trdih skal? Ali je to morda delo kakšne podzemeljske ognjene sile, ki je z ogromnimi potresi razdvojila te višine in v njih naredila strašne razpoke, skozi katere je mogla izteči ogromna voda Belega morja? Ali je to naredil besni Neptun ali ognjeni Vulkan, ali sta oba skupno izmislila načrt in ga izvedla v vekovno slavo, da se mu mi sedaj čudimo in ga občudujemo?...

Vsekakor, kdo bi to ne bil, delo je nadčloveško, orjaško! Mi plovemo skozi z nekakim spoštovanjem, zadržavajoč se naravne močnosti in da smo mi, ki sedaj plovemo na parniku skozi te klanec, majhni, neznatni...

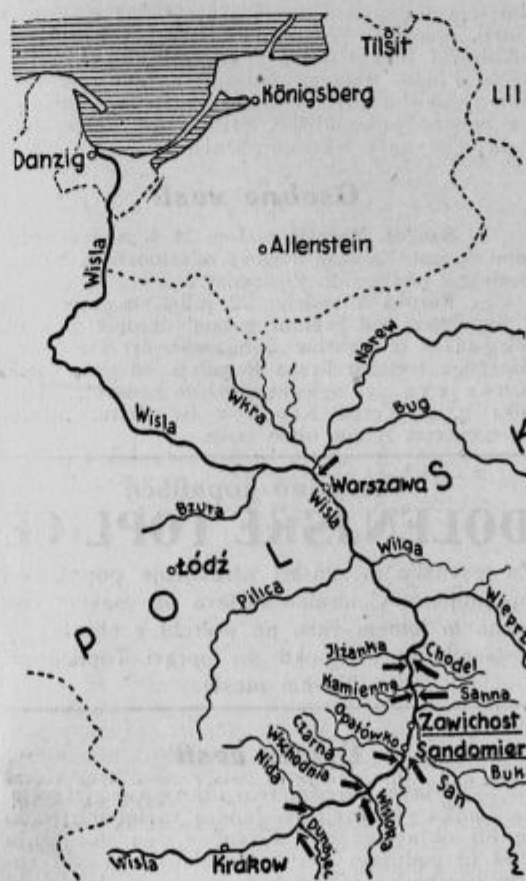
Kakor smo videli od Rama do Golubea, se je Podunavje pojavljalo kot prostrana, hribovita ravnina, ki je večidel pokrita z živim peskom in ki se, sedaj bolj sedaj manj, približuje sami strugi Donave. Od Golubea in celo do Kladova pa se dvigajo same planine, ki so na nekaterih krajih znatno visoke. Tu si je Donava skrilila pot skozi veliko verigo apnenih in granitnih gor.

Do Dobre teče Donava skozi geološko važne formacije apna. Te visoko kipeče apnene mase, ki zelo zožujejo Donavo in ki se na mnogih krajih dvigajo strmo in romantično, pogosto v obliki nekakšnih ogromnih velikanskih zidov in razvalin ter v raznovrstnih oblikah čarajo gledalca pravilne slike — se menjajo pod Dobro in se začnejo na desni strani dvigati milejšje, bolj okrogle oblike bregov. In vsled tega se je

Celo Varšava je bila v nevarnosti

Nekaj prizorov iz krajev, ki jih je zadel povodenj na Poljskem Na levi: notranji minister Zindram-Koščalkovski opazuje na krovu parnika učinke poplave. Sam se je hotel na mestu prepričati o škodi. Na desni: pionirji med rešilno akcijo na Visli pri Krakovu.

Naš zemljevid kaže, zakaj je morala povodenj, ki je nastala radi utrganja oblaka ob izviru Visle, zadeti tudi pokrajino ob spodnji Visli. Visla je narasla radi navala vode, ki so jo prinašali dotoki v zgornjem delu. Radi navala vode v srednjem delu se je udrl jez med Sandomierzom in Zawichostom. Tedaj je za Varšavo nastala izredna nevarnost. Nekoliko nižje se v Vislo izliva Bug. Nevarnost je bila, da se radi dotoka Buga ne bo mogla Visla odteči.

Beračica - milijonarka

V Vysoki na Češkoslovaškem je umrla beračica Marija Helenkova. Pred smrtjo je poklicala k sebi duhovnika in mu zaupala, da je pravzaprav milijonarka, ki zapušča več milijonov premoženja. V resnici so našli pri njej lep znesek dolarjev. Mož in sin, ki sta se izselila v Ameriko, sta ji stalno pošiljala denar. Tudi denar, ki ga je prejela kot miloščino, je zvesto hranila. Skupno so sešteli okoli 1 milijon češkoslovaških kron, ki jih je zapustila beračica.

Ne okusno ne moralno

Na Angleškem je silna suša in seveda tudi vročina. V Londonu so cenjene dame izumile takoj primerno modo in hodijo po ulici v oblekah, kakor nam jih kaže slika. Da bi se pri nas kdo oprjel celo takšne mode, ne verjamemo. Okusna prav gotovo ni, moralna pa še manj. Protestirali bodo najbrže tudi tovarnarji manufakturnega blaga, ker bodo obsojeni na propast, ako se ta moda uveljavi.

Monnt Everest grob podjetnih ljudi

Angleški letalec Wilson, ki je hotel sam prispeti peš na Mont Everest, se je pred dobrim mesecem zgubil. Našli ga niso več. Splošno sodijo, da ga je zasul snežni vihar.

Najnovejšo poročilo iz Simlaka v Britski Indiji potrjuje prvotno poročilo, da je vse tri člane nemške ekspedicije na Himalajo, Merkla, Wielanda in Welsenbacha odnesel snežni vihar, ko so se pripravljali na naskok vrha Nanga.

»Zakaj se jočeš? Kupila sem ti vendar puško, revolver, sabljo, tank in top. Kaj hočeš več?«

»Rad bi še strupeni plin, mamica. (Guerin Meschino).«

(Dalje sledi)

